

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

6

Efterretninger

om

Bordingborg lærde Skole

for

Skoleaaret 1840—41.

Udgiven som

Indbydelseskrift

til Skolens offentlige Examen i Efteraaret 1841.

af

Dr. Fr. Lange,
constitueret Rector.

Kjøbenhavn.

Trykt i Bianco Lunos Bogtrykkeri.

1841.

I.

Under 13de Februar d. A. blev Skolens hidtilværende Rector, Professor, Ridder af Dannebrogens J. Suhrl efter Ansøgning i Raade entlediget fra dette sit Embede, som han havde beklædet lige siden 1819, det Aar, da Skolen fra Middelskole atter hævedes til fuldstændig lærd Skole. Hvad han i denne lange Række af Aar har virket for denne Skole ved sin ædle, i Sandhed humane og faderlige Styrelse, lever, og vil længe leve i talrige Disciples taknemlige Ihnkommelse; Erkjendelsen deraf er fra flere Sider lydeligen bleven udtalt paa den meest hædrende Maade. Som det sidste Udtryk af den trofaste Hengivenhed og Kjærlighed, hvormed han omfattede denne Skole, meddeeler jeg her med hans Tilladelse den Tale, hvormed han den 9de April tog Afsked fra Skolen. Umiddelbart derefter har jeg ladet afstrykke de Ord, hvormed jeg, som fungerende Rector, søgte at tolke ham vores alles ærbødige og kjærlige Taknemlighed for det Meget, som han havde været for os.

Jeg har da nu fuldført min sidste Raldspligt paa dette Sted ved at meddele Resultatet af Læreres og Disciples forenede Bestræbelser i det nu forløbne Halvaar, men jeg kan ikke for stedse forlade denne mig saa kjære Kreds, før jeg har talet nogle faa, velmeente Affkeedsord. Det er ikke min Hensigt, at kaste Diet tilbage til de svundne 22 Aar, i hvilke jeg her har arbejdet, snart med mere, snart med mindre Held, men altid mod det samme Maal: dette vilde være overflødigt, thi Skolemanden, og især Skolebestyreren er mere, end nogen anden en offentlig Person i den Betydning, at hans Sindelag, hans Grundsatninger og hans Handlemaade snart maac blive almindelig bekjendte: dagligen arbejder han, omringet af en Ungdom, som af en naturlig Følelse ledes til snart at opdage, og paa sin Maade bedømme hans stærke og svage Sider, hans Dyder og Svagheder: Disciplenes Forældre, Slægt og Venner lægge med en saare let forklarlig Interesse Mærke til Læreren hele Færd, og om endog dette for Skolen sig interessende Publicum mangengang, især i Begyndelsen, lader sig ved urigtige Beretninger, ved misforstaaede eller kun halvt forstaaede Ytringer forlede til skjæve Domme og til Mis kjendelse af Skolemandens Character, som Menneske og Lærer, saa vil man dog finde, at der om den Skolemand, som i flere Aar arbejder paa det samme Sted, efterhaanden fixerer sig en offentlig Mening, som ikke afviger synderlig fra det Rette. Vil Skolemanden lytte efter enkelt Mands tilfældige og ofte uoverlagte Ytringer, da vil han lettelig troe sig mis kjendt og mis dømt, fordi Enhver i sin Bedømmelse maa gaae ud fra sine egne, sædvanlig høist borneerte Ansuelser om hvad Skolemanden har at udrette, og om de Midler, ved hvilke han bør udrette det, men hvorledes hans Færd end bliver bedømt, med Billighed og Indsigt, eller ikke, da vil han ikke kunne klage over, at den jo er bekjendt.

Det er denne Betragtning, som gjør, at jeg vilde ansee det for en aldeles spildt Tale, om jeg nu, efter at have i saa mange Aar, om jeg tør kalde det saa, tænkt og handlet offentligt, vilde fremsætte de Grundsætninger, efter hvilke jeg har handlet, og det Maal, mod hvilket jeg har stræbt. Hvad jeg herom kunde sige har længe ligget klart frem for Alles Dine, og mange Erfaringer have overtødet mig om, at det er temmelig almindelig erkjendt, at min Willie har været den bedste, men at det enkelte Gange ei er lykkedes mig strengt at følge de som rigtige erkjendte Grundsætninger, at derfor det, som jeg virkelig har udrettet, sædvanlig er bleven langt tilbage for det, som jeg havde ønsket at udrette, og at Grunden hertil ofte maatte søges hos mig selv, i Mangelen paa de Egenstaber, som undertiden behøves for at gaae det Onde i Menneskets Natur kraftig imøde, men at mine bedste Hensigter ogsaa ikke saa sjelden have truffen paa ydre Hindringer, som det ei stod i den enkelte Mands Magt at borttrydde. Denne min Selvbejdelse vil neppe finde Modsigelse hos dem, som i længere Tid have kjendt mig, som Skolebestyrer, og som herom kunne have nogen Mening. Jeg vil derfor vende Blikket fra Fortiden, som en nu aldeles afsluttet Periode af denne Skoles Historie og af mit eget Liv, og hellere see fremad, thi ogsaa den Gamle er, efter Horatses rigtige Bemærkning *avidus futuri*, ogsaa hans Tanker hige fremad, vel ei af samme Grund, som Ynglingen, der haaber, at den kommende Tid vil bringe ham stedse større Selvstændighed og Uafhængighed, stedse et friere Valg med Hensyn til sin Tids og sine Egners Anvendelse, stedse mere uhindret Nydelse af Jordelivets mange Glæder, som han i sin Uerfarenhed forestiller sig mere ublandede, end han siden vil finde dem, men fordi den Gamle, skjøndt han for sin Person ei venter mere af Verden, dog sædvanlig har som enkelte Personer, saaledes enkelte Ting og Instituter, som ere

ham særdeles kjere, hvis Fremtids Skjebne ligger ham paa Hjerte, som han ønsker Varighed, stadig Fremgang, Tilvæxt i ydre og indre Fuldkommenhed. Intet ligger mig derfor nu, ved Skilsmisfen fra denne Kreds nærmere, end at tolke for mine her forsamlede Venner:

- 1) mine inderlige Ønsker for denne Skole, som offentligt Institut, og
- 2) mine lige saa varme Ønsker for den Ungdom, som nu nyder dens Underviisning.

For Skolen, som Stiftelse, maa mit første og vigtigste Ønske gaae ud derpaa, at den maa vedblive, som lærd Skole, og hverken aldeles ophæves, eller omdannes til en Realskole. Det er os Alle bekjendt, at den Mening har i de senere Aar funden meget Bifald, at flere af de saa kaldte mindre Skoler burde nedlægges, for at man i enkelte større kunde hæve Underviisningen til en høiere Grad af Fuldkommenhed og Fuldstændighed, end det hidtil har været muligt. Her er ikke Stedet at prøve de Grunde, som pleie at anføres for denne Mening. I mit sidste Program har jeg forsøgt at gjendrive nogle af dem, og jeg kan ikke frafalde den Overbeviisning, at denne nu saa populære Forholdsregel vilde tabe det Meste af sin Popularitet, naar man nøiere undersøgte og bestemte Skolernes og Universitetets rette Forhold til hinanden og fastsatte de naturlige Grændser mellem begges Underviisning, samt især bragte det dertil, at man indsaae, at det neppe er en rigtig forstaaet Statsøconomie, som af finansielle Hensyn tilraader Ophævelsen af Instituter, som naar de ere hvad de bør være og kunne være, stifte saa uberegnelig Nytte for det Hele. Naar Dette er min Overbeviisning i Almindelighed, hvor meget mere maa jeg da ønske, at denne Skole, hvis Gjenoplivelse og Fremblomstren jeg har været Vidne til, og som ogsaa derfor er bleven mig kjer, maa ingensinde faae anden Bestemmelse,

end den, som den nu har. Desmere har det beroliget og glædet mig at erfare, at Skolens Vedbliven, som lærd Institut i det mindste for en længere Tid er sikret.

Mit andet Ønske for denne Skole er, at der i den altid maa undervises i den Aand og paa den Maade, at det er klart, at man ei blot vil forberede til Universitetet, ei blot forsyne Ungdommen med Kundskaber og bibringe den Færdigheder, samt øve og stærpe dens Aandsevner, men at alt Dette vel skeer, og skeer med Kraft og Dygtighed, men dog kun ansees for hvad det er, for Midler til et høiere, langt ædlere Formaal, til ægte, christelig Humanitets Udvikling og Fremme hos hver enkelt, til Skolen anbefroet Discipel, i det man med Kjærlighed leder og høier det barnlige Gemyt, og forædler og styrker Villien og saaledes udstroer en Betsignelsens Sæd for Evigheden. Det ligger saa ganske i den menneskelige Svaghed at holde sig til det Nærmere og Jdre, og derimod overse det Fjernere og uendelig Bigtigere, for hvis Skyld hint er indrettet, at vi kunne spore det næsten overalt, hvor Mennesker skulle arbeide i Aandens Tjeneste, og det vil vel ei kunne negtes, at just det daglig gjentagne og tilskyndende eensformige Skolearbeide, som altid nærmest maa gaae ud paa Kundskabs Meddelelse, medfører mange Fristelser til at glemme det høiere og fjernere Maal over det lavere. Hvad der ved al Skoleundervisning maa tilsigtes, som sidste Maal, er jo dog at danne Barnet og Ynglingen til et sædelig forædlet, retskaffent og gudsfrygtigt Menneske og derfor vække hos ham et høit Begreb om den menneskelige Naturs Udel og Værdighed og stærpe hans Følelse for Sandhed og Ret. Man tænke sig blot i Forældres Sted (og i disses Sted er jo dog Læreren under sit Arbeide paa Skolen, det er jo deres Kald han røgter der, hvor det er dem selv umuligt at røgte det:) man spørge i Tankerne sig selv om, paa hvilket Trin af moralsk og intellectuel

Uddannelse den fornuftige Fader maa ønske, at hans Søn maa befinde sig ved den vigtige Dvergang fra Skolen til Universitetet, og man vil da ei let kunne lægge en saadan Fader andet Svar i Munden, end dette: „Det vil glæde mig, om min Søn da, naar han ombytter Skolens Underviisning med Universitetets, maa være vel forberedt til at modtage dets høiere Dannelsse, om hans ædlere Evner maa være i enhver Retning saa udviklede, at han med større Lethed vil kunne sætte sig ind i de forskjellige Livets Forhold, i hvilke han kan blive sat, men endnu langt mere vil det glæde mig at bemærke, at han kan tvinge og beherske sin Lyft, hvor denne strider imod Pligt, at han er gennemtrængt af dyb Agtelse for Sandhed og Ret, har et kjerlighedsfuldt Hjerter, Lyft til gavnlig Virksomhed, og har beholdt sit aabne, barnlige og tillidsfulde Gemyt mod Forældre, Sødsfende, Lærere og Alle, med hvem han kommer i Forbindelse. Skal den ene af disse Ting savnes, eller være mindre tilfredsstillende, da vil jeg hellere see min Søn mindre uddannet i videnskabelig Henseende, end mindre rebelig, kjerlig og aaben, hellere mindre god Student, end mindre god Søn, mindre godt Menneſke, fordi hiint Savn kan ved sildigere Bestræbelse nogenlunde oprettes, men dette langt vanskeligere. Forestiller Skolemanden sig da ret levende sliqe Forældres Haab og Ønsker i det de anbetroe deres Sønner til Skolen, da vil han heri finde en Regel for sin Fremgangsmaade, og kunne indrette sin hele Underviisning saaledes, at det høiere Formaal aldrig tabes af Sigte. De fleste Discipliner kunne behandles paa en saadan Maade, at de umiddelbar bidrage til Villiens og Tænkemaadens Forædling, og de, som give liden, eller slet ingen umiddelbar Anledning hertil, bør i det mindste ikke saaledes misbruges, at de lægge Hindringer i Veien for det store, for al Underviisning fælles Maal. Vissefelig gives der en Videnskabelighed, som ei fører til Gud, men kan bestaae med

megen Ureenhed i Tænkemaade og Sæder: vist nok gives der en eensidig Uddannelse af Aandens Evner, som ikke hjælper til at frigjøre den, men kan bestaae med en, i crasse Fordomme og smaalige Hensyn hidet Aandsretning, og med en saadan Videnskabelighed og en saadan Uddannelse af Evnerne kan Skolen nu vist nok ikke lade sig noie. Vel er det sandt, at Aandens Frigjorelse og Tænkemaadens Forædling kun kan begyndes i Skolen, at selv denne Begyndelse er afhængig af mange andre Omstændigheder, som Skolen ei har i sin Magt, og at Livet siden kan nedbryde det Meste af hvad der i Skolen er opbygget, men alt Dette hindrer ikke, at Forpligtelsen jo bliver den samme, og at den Skole kun slet opfyldte sin Bestemmelse, som vilde indskrænke sig til at lære Ungdommen Sprog og Videnskaber, ubekymret derom, at muligen netop de Midler, hvoraf den betjente sig for at opnaae dette nærmeste Formaal, vare til stor og uoprettelig Skade for hint, langt høiere og vigtigere.

Saalænge den værdige Mand, som nu har afloset mig, som denne Skoles Styrrer, bliver i denne sin Stilling, og saalænge Underviisningen gives af de Lærere, hvis Grundfættninger ere mig bekjendte fra vort fleeraarige Samvirken, saalænge kan det ikke befrygtes, at det opdragende Element skulde tabe sig, eller blot tilsidefattes under det daglige Arbejde her, men mine Ønsker strække sig ogsaa videre, at det ingensinde, saalænge Bordingborg Skole bestaaer, maa i den blive glemt, at Kundskab, at selv Aandsdygtighed kun ere Midler, at ægte Gudsfrygt og Sædelighed, som hviler paa christelig Indsigt og christeligt Sindelag, er Diemedet.

Disse ere i dette Dieblik mine Ønsker og Bønner for denne Skole, men ogsaa for Eders Vel, mine kjere Disciple! for Eders Fremgang i Kundskab og Sædelighed nærer jeg de hjerteligste Ønsker. Meget er vel allerede betinget ved Opfyl-

delsen af de nylig nævnte Buxer for den hele Skoles Vel, men her, som overalt kommer det Gode ikke udenfra til os, naar vi ikke ere forberedede og villige til at modtage det, naar vi ikke komme det imøde og selv bestræbe os for at tilegne os det, og rigtig benytte det. Det Allermeste vil stedse beroe paa Eder selv. Som den, der i flere Aar har, som Lærer, havt Deel i Eders videnskabelige Uddannelse, har jeg ikke savnet Leilighed til at lære at kjende de Fleste af Eder, og den Erfaring, som jeg paa min hele lange Løbebane, som Skolemand, overalt har gjort, den har jeg ogsaa blandt Eder funden bekræftet, nemlig at Deres Antal er yderst lidet, som forsætlig modstræbe Skolens og Lærernes Heusigter, men at derimod Mange ere saare tilbøielige til, af Uvidenhed, Letfind og Mangelighed at gjøre sig vrangne Forestillinger om det, som af dem kan fordres, og som derfor mene, at de med en løselig, overfladisk Flid kunne tilfredsstille Skolens Fordringer, og naae det foresatte Maal: ogsaa den Tanke fæster lettelig Rod hos Ungdommen, at Skolen kun skal befordre Disciplens Fremgang i Kundskab og vaage over den ydre Tugt og Orden i Skoletimerne selv, men at hans Tænkemaade og hans øvrige Dpforsel og hans Vandel uden for Skolen er denne uvedkommende. Være I at erkjende dette for hvad det er, for Wildfarelser og Fordomme; overbevise I Eder om, at her fordres og maa fordres mere og andet, end den blot ydre Tugt og Orden, at det her gjælder om det, som ene kan danne Eder til agtværdige, retskafne og lykkelige Mennesker, om Reenhed i Villie og Sindelag og om Fasthed i det Gode, da ville I med stedse større Tillid troe Eders Læreres Ord og følge deres Raad, og i det samme Forhold, hvori I gjøre dette, ville I lette Eders egen Fremgang i Kundskab og videnskabelig Uddannelse. Meget høre, og maaskee ogsaa læse I i denne Tid om nødvendige Forandringer og Forbedringer i de bestaaende Forhold og Indretning

ger, om den stedse fremad stridende Udvikling af de forskjellige Forbindelser og Samfund mellem Mennesker, og der er vist nok megen Sandhed i denne Tale, men misforstaaer den dog ikke, som om der kunde og vilde skee nogen væsentlig Forandring i Disciplens Stilling og Forhold. Midt under al den Ideernes Gæring, som nu finder Sted; midt under den uophørlige Forandring i Forestillingerne om Det, som er og Det, som burde være, gives der dog til Lykke for Mennesket noget Fast og evig Uforanderligt, og til dette henhører Skoleunderviisningens Natur og Bestemmelse, hvad alt det Væsentlige angaaer. Lige fra den Tid, da den første Skole paa Jorden blev oprettet og indtil Dagens Ende vil det være Tilfældet, at Disciplen sikkest fremmer sit eget Vel og bedst benytter Underviisningen ved Villighed, ved Tillid til sine Veiledere, ved Arbejdslyst og tænksom Flid, og hvad der fra Forsningen af var Hensigten med Skolens Underviisning vil stedse vedblive at være det, nemlig at meddele Kundskab, bibringe Dygtighed og lede til Sædelighed. Gjenstandene for Underviisningen kunne maaskee noget forandres, bedre, rigtigere Metoder kunne indføres, men Disciplens Stilling og Pligter maae stedse blive de samme, og det Formaal, han skal stræbe at nærme sig, vil heller ikke nogenstunde kunne forandres. Hvad større, inderligere Duffe kan jeg da have, i det jeg, som Lærer stilles fra Eder, end at jeg altid maa høre om hver Enkelt, at han mere og mere stræber at overvinde de Vanskeligheder, og bortrydde de Hindringer for hans Fremgang, som egen Mangel paa Fasthed, egen Letsind og Uforstand maaskee hidtil har lagt i Veien for ham. Jeg bliver i Eders Nærhed, og den Interesse, som jeg føler for hver Enkelt af Eder vil naturligviis bringe mig til oftere at underrette mig om Eders Fremgang, og Intet vil da være mig glædeligere, end at erfare Eders Læreres Tilfredshed med Eders Flid og sædelige Uddannelse, intet sørgeli-

gere, end om jeg om Noget skulde høre det Modsatte. Dersom I altsaa troe endnu efter min Vortgang at skylde mig Tak for hvad jeg har udrettet eller dog villet udrette for Eders Vel, da have I nu den skønneste Leilighed til at vise mig Eders Erkjendtlighed i Gjerningen, i det I ret ofte skaffe mig den Glæde at høre Godt om Eder og skaane mig for den Sorg, som jeg ikke kan andet end føle ved alt, hvad der vil fjerne Eder fra Maalet og lede til Eders egen Fordærvelse. Dersom jeg endog vilde foresætte mig at leve her i Byen, som om jeg var kommen til et fremmed Sted, ubekymret om Skolens Vel og om Eders Vel, da veed jeg, at det snart vilde vise sig, at jeg havde lovet mig selv mere, end jeg kunde holde, thi en saadan Ligegyldighed vilde være mig umulig. Skjenker Gud mig flere Leveaar, saa at Flcerheden af denne Skoles Disciple bleve fremmede for mig, da vilde Forholdet vist nok betydelig forandre sig, men for de nuværende, mig personlig bekjendte Disciple, kan min Deeltagelse ikke ophøre.

Disse ere da de Følelser og Ønsker for denne Skole og for dens Ungdom, med hvilke jeg træder ud af min hidtilværende Forbindelse, men jeg har endnu en hjer Pligt at opfylde, i det jeg bevidner Eder Alle, mine elskede Medlærere og Disciple! min hjertelige Tak for det Venkskab, for den Tillid og Hengivenhed, paa hvilken jeg har modtaget saa mange Beviser, og som har gjort mig min Embedsstilling i det Hele saa behagelig. De, mine værdige Medarbejdere! have troiligen deelt mine Byrder og lettet mig dem ved den Velvillie, De altid have vist mig. De have med Indsigt og Nidkerhed understøttet mine Bestræbelser for denne Skoles Bedste, og jeg giver kun Sandheden sin Ret, naar jeg erkjender, at en stor Deel af den Glæde og Tilfredshed, med hvilken jeg her har arbejdet, skyldes Dem. Ogsaa I, mine elskede Disciple! modtage min Tak, thi de Fleste af Eder have vist mig Tillid og Kjærlighed, have

villigen hørt mine Raad, og saavidt Eders svage Kraft tillod det, benyttet mine Advarsler. Ogsaa J have skaffet mig mangen Glæde, og J ville, det haaber jeg, endnu i Fremtiden skaffe mig den.

Samlede ville vi endnu engang hæve vore Tanker til Herren, vor Gud, den eneste Kirke og Ophav til alt hvad Godt, Helligt og Retfærdigt er. Du, o alvise, alljerlige og almægtige Gud! Vi bede Dig som Du hidtil af Naade har velsignet Arbeidet her, saa velsigne Du det ogsaa i Fremtiden! Du give at hvert Ord, som her tales, hver Lærdom, som her meddeles til de Unges Veiledning maa være talet og meddeelt, som i Dit Navn, og da ogsaa villigen modtages og villigen følges. Du give, at Arbeidet her maa være lønnende for Lærere, lønnende for Disciple, og glædeligt for deres Forældre og Venner: da vil det ogsaa udføres til Dit Navns Forherligelse, til Dit Riges Udbredelse. Amen! Du høre og bøn-høre os!

Biøselig! med inderlig Beemod have vi alle fornummet Deres Affkedsord. Det er sidste Gang den Stemme har lydt til os i dette Rum, som i saa lang en Tid har lydt til os, alvorstfuld og hjærlig, ved Lære og Paamindelse. Elskede, dyrebare Lærer og Ven! hvad skulle vi i denne høitidelige Afstedstime sige Dem, undtagen vort Hjertes inderlige, dybtstolte Tak? Men hvorledes skulle vi værdigen frembære denne for Dem? Alle vi, som her ere forsamlede om Dem, Smaa og Store, stræbe efter Erkjendelse og Klarhed. See! vi ville da udsige, udsige for Dem og for os, ikke blot at vi elske og ære Dem, men ogsaa hvorfor vi elske og ære Dem; og inden vi lade Dem træde ud af vor Midte, medens vi endnu have Dem

personlig iblandt os, ville vi med ublandet Glæde dvæle ved de Træk, der fra først af have indgydt os Kjærlighed til Dem, som have knyttet os til Dem, og uagtet Skilsmisfen fremdeles ville knytte os til Dem ved uoploselige Bænd.

Dg hvad er det da for Træk, som især have draget os til Dem? Jeg sætter først iblandt dem deres Alvor, den alvorlige Villie, den ærlige, oprigtige Stræben, Deres Væsens Trofskab og Sandhed. Jeg siger med de mange Ord egentlig dog kun den samme Ting; men Ordet er fattigt, Tanken riig! Villien er Manden; hvad han vil, og hvorledes han vil det. Fra Deres tidlige Ungdom valgte De Dem en Opgave for Deres Liv, som hvo tør tvivle om at den i sit Væsen er Alvor? Dg dog, om end Skolemandens Virksomhed er blottet for al ydre Glæde, hvormangen Skolemand har dog ikke mere søgt sin egen Ære, end den Sags Ære, for hvilken han sagde sig at arbejde? Forfængeligheden er opfindsom; den forstaaer at bære til Skue, og prunke selv med det, som i sin Sandhed og Oprigtighed kun tilhører den egne snævre Kreds. De har ikke gjort det saaledes. Hvo har fulgt Dem med Die og Tanke paa Deres daglige Gang fra det stille Studerestue til Skolestuen, fulgt Dem fra Klasse til Klasse, uden at føle, at De søgte, ikke Deres egen Ære, men Sagens Ære, og Deres Ære kun i den? Naar Forfængeligheden i Følgesen af sin Tomhed ofte maa ligesom samle sig til nye Anløb, ofte famler om sig, og forlegen og usikker griber til nye og atter nye Midler, for at gjøre sig gjældende, da var Deres rolig, jevn, sikker i sig selv. Men en saadan Sikkerhed skjænker kun Sjælens Alvor, skjænker kun Sindets Sandhed og Oprigtighed.

Men denne Sjælens Alvor var hos Dem stedse forenet med Kjærlighed, og kun denne Forening danner den sande Skolemand. Der gives store, mægtige Gestalter, som med jernhaard Villieskraft lede og bestemme Slægternes Gang, som rive dem

med sig, mere end de fore dem. De ere Tugtemestre, ikke Skolemestre. Den Unges Sjæl er blød, er svag; den skal ledes og fremfjyndes, men den skal ogsaa qvæges og næres; den skal optugtes, men den skal ogsaa opelskes. De har elsket den. Kjerlighed er medfølgende. Hvem har De nægtet Deres Deeltagelse? Kjerlighed er meddelende. Hvem har De ikke gjerne givet? Kjerlighed er aaben. Hvo har ikke kunnet tye til Dem med sin Sorg og sin Frygt? Kjerlighed er redevon. Hvem er De ikke kommet imøde med Raad og Daad? Kjerlighed er trofast. Hvem har De sveget? Kjerlighed er overbærende, er langmodig, er sfaansom, er tilgivende. Hvilken Svaghed har ikke fundet en kjerlig Undskyldning i Deres Hjerter? I Sandhed! Deres Væsen er Kjerlighed.

Sjælens Alvor og Sjælens Kjerlighed. Det er tvende Egenstaber, men som, hvor de findes sammen i den samme Aand, forbinde sig til et herligt Hele, Aandens skønneste Blomster. Det er Humanitet; og naar de Yngre iblandt os, som her ere samlede om Dem, mindre ville kunne fatte denne Egenhed, saa er det fornemmeligt i disse Deres forrige Medlæreres Navn, at jeg udtaler vor Erkjendelse af Deres sande Humanitet. Vi have alle erfaret den i alle Forhold, i det rigeste Maal. De har som denne Skoles Rector i en længere eller kortere Tid anvist enhver af os hans daglige Arbeide, og modtaget vort Regnskab derfor. Vi tor vel alle uden Anmaselse kalde os villige og ærlige Arbeidere. Men det er ikke nok. Hvor Kræfter ere underordnede Kræfter, kan det ikke, og skal det ikke være anderledes, end at en Conflict maae opstaae, og det desto mere, jo ædlere og selvstændigere Kræfterne ere. Men kun da, naar sand Humanitet besjæler den overordnede Kraft, kan denne Conflict blive en Betsignelse. Den har besjælet Dem. De har anvist os vor Gjerning, og vi have følt os som dem, der have gjort den af eget Kald. De har

modtaget vort Regnskab, og vi have seet vor gode Willie paa-
 skjønnet. De har stedse kun handlet efter Deres egen, fulde
 Overbeviisning, men De har aldrig fordret, at vi skulde for-
 nægte vor, aldrig villet paatvinge os Deres. — See! det er
 disse Deres Sjæls og Deres Lands ædle Egenheder, hvorfor
 vi have elsket og æret Dem. Erkjendelsen af Dem være vor
 bedste Erkjendtlighed. Det er disse Dyder, hvorfor vi bestan-
 digen ville elske og ære Dem, og bevare Deres Minde, saa
 længe vi leve, i hjertlig i taknemlig Erindring. Og naar ingen
 Tale bør lyde paa dette Sted uden Lære og Paamindelse for
 Eder, I Unge! saa lad mig sige Eder det, og indpræger Eder
 dette vel: denne Mand, den sande Lærers og sande Vens,
 hjærlige og trofaste Ihukommelse vil engang hisset blive for-
 dret af enhver iblandt os af den hjærlige, retfærdige Dommer;
 thi hvad vi end have øvet, hvorpaa vi end kunne beraabe os,
 det skal agtes for Intet, hvis vi ikke have elsket saaledes, som
 vi ere blevne elskede.

Under 16de Marts blev jeg af den kongelige Direction
 constitueret til i den ved Professor Suhrs Entledigelse ind-
 traadte Vacance i Rectoratet at overtage bemeldte Embedes
 Forretninger fra 1ste April og indtil videre.

Under 30te Marts blev Cand. Theol. Hr. Edvard
 Lembæke constitueret til Lærer ved Skolen. Hvilke Fag han
 har overtaget, findes angivet nedenfor.

2.

I Skoleaarets første Halvdeel fulgtes den i det foregaaende
 Aars Program meddeelte Fag- og Time-Fordeling. Ved Pro-
 fessor Suhrs Bortgang fra Skolen, og en interimistisk Lærers

Ansættelse blev en deelviis nye Fordeling af Lærefagene, og en fuldkommen Omsættelse af Læsetimerne uundgaaelig nødvendig. Jeg har søgt at benytte den givne Leilighed deels til at indskrænke Læsetimernes Antal, deels til at concentrere Lærernes Virksomhed. Men da hvin Indskrænkning af Læsetiden fornuftigviis først kan indtræde efterat, og for saa vidt, som en Forøgelse af Lærernes Kraft allerede er opnaaet, saa har jeg for det Første kun vovet at foretage denne Indskrænkning i en ringe Grad, og troet at burde forberede en yderligere Indskrænkning*) ved fortrinsviis at forfølge det andet Formaal. Med Hensyn paa dette har jeg bestræbt mig for saa meget, som muligt, at samle de eensartede Discipliner under de samme Lærere, og ved Siden deraf at fordele Lærefagene saaledes, at enhver Klasse kunde faae en Hovedlærer — i de tre øverste Klasser Læreren i Latin og Græsk, i den nederste Klasse Læreren i Latin og Dansk — i den Overbeviisning, at en saadan Anordning vil være virksom til at bringe Ro og Fasthed i Disciplenes Arbejder.

Følgende Schema angiver, hvormange Timer der i hver Klasse er tildeelt ethvert Fag.

*) Næmligen i de to øverste Klasser. Imidlertid troer jeg, at Læsetiden selv i disse ikke lettelig vil kunne indskrænkes til færre end sex Timer dagligen, hvis Læreren's Forhold til Discipelen skal bevare Charakteren af et aandigt Samliv, hvori Læreren ved det levende Ord's Fylde skal virke belærende og befrugtende paa Discipulens Aand. Vil ikke det karrigt maalte Timetal nødvendigviis forstyrre dette Forhold, og forvandle Læreren til den altid travle og uilfærdige Monitor og Examinator? Skolen skal ikke blot være en Læseanstalt, men en Læreanstalt.

	1ste Klasse.	2den Kl.	3die Kl.	4de Kl.
Latin	7.	9.	10.	11.
Græsk	"	5.	5.	5.
Hebraisk	"	"	2.	2.
Dansk	4.	3.	2.	2.
Tydsf	4.	3.	2.	2.
Franff	"	3.	3.	2.
Religion	3.	2.	2.	3.
Historie og Geographie	5.	5.	4.	5.
Arithmetik og Geometrie	5 (Regning.)	4.	4.	4.
Mythologie og Antiquiteter	"	"	"	1.
Skrivning	5.	2.	2.	"
Tegning	2.	2.	1.	"
Gymnastik	2.	2.	1.	1.
Sang	1.	1.	1.	1.

Hertil kommer endnu ⁴² for den øverste Klasse en ugentlig Time, bestemt til Ledning af Repetitionerne af de læste latinske og græske Forfattere, samt for Enkelte en ugentlig Skrivetime.

Naturhistorie er i flere Aar bleven læst her i Skolen i de to nederste Klasser, to Timer ugentlig i hver. Men da der efter Hr. Adjunkt, nu Pastor Baumanns Bortgang fra Skolen, midt i forrige Aar, blandt Skolens Lærere ikke fandtes nogen Mand af Faget, androg jeg paa, at dette Fag under de nærværende Omstændigheder maatte bortfalde, og den kongelige Direction har under 1ste Mai givet sin Approbation hertil.

Lærefagene have siden 1ste April været fordeelte saaledes mellem de forskjellige Lærere.

Adjunkt Petersen har læst	Religion i 2, 3, 4 Klasse	7 Timer
	Tydsff i 2, 3, 4 . . .	7 —
	Fransff i 2, 3, 4 . . .	8 —
— Duortrup — —	Hebraiff i 3, 4	4 —
	Mathematif i 1, 2 . .	9 —
	Historie og Geogr. i 1	5 —
	Geographie i 2	2 —
	Tydsff i 1	4 —
— Dorph — —	Latin i 1	7 —
	Danff i 1, 2, 3, 4 . .	11 —
	Religion i 1	3 —
	Historie i 2	3 —
— Berg — —	Mathematif i 3, 4 . .	8 —
	Latin og Græff i 3 . .	15 —
— Lembcke — —	Historie og Geogr. i 3, 4	9 —
	Latin og Græff i 2 . .	14 —

Jeg selv har læst i 4de Klasse Latin, Græff, Mythologie og Antiquiteter, samt ledet Repetitionen af de læste Penssa i de gamle Sprog, tilsammen . . 18 —

Skrivetimerne have været deelte mellem Adjunkt Petersen og Premierlieutenant, Ridder v. Barth saaledes, at den forstnævnte har havt 6 ugentlige Timer med 1ste og 4de Klasse, den sidstnævnte med Mellemklasserne 4 Timer ugentlig. Tegneunderviisningen har ligeledes været besørget af Hr. v. Barth, Sangunderviisningen af Hr. Hansen, Lærer ved Borgerstoleu, 2 Timer ugentlig, i Svømmemaanederne fra 11—12, i de øvrige fra 5—6.

Hvorledes de daglige Læsetimer have været fordeelte i det sidste Halvaar, sees af følgende Timetabel.

Formiddag.

Timerne.	Mandag.	Tirsdag.	Onsdag.	Torsdag.	Fredag.	Lørdag.
8—9	IV. Latin. III. Latin. II. Latin. I. Religion.	IV. Latin. III. Latin. II. Latin. I. Religion.	Latin. Religion. Dansk. Historie.	Latin. Latin. Latin. Historie.	Latin. Hebraisk. Latin. Latin.	Latin. Religion. Latin. Religion.
9—10	IV. Græsk. III. Græsk. II. Matematik. I. Latin.	Græsk. Græsk. Religion. Latin.	Latin. Fransk. Latin. Latin.	Græsk. Latin. Græsk. Regning.	Græsk. Tydsk. Græsk. Historie.	Græsk. Fransk. Historie. Historie.
10—11	IV. Religion. III. Matematik. II. Dansk. I. Tydsk.	Hebraisk. Tydsk. Græsk. Dansk.	Fransk. Dansk. Græsk. Regning.	Tydsk. Geographie. Matematik. Latin.	Religion. Historie. Geographie. Dansk.	Hebraisk. Dansk. Græsk. Skrivning.
11—12	IV. Matematik. III. Hebraisk. II. Tydsk. I. —	Gymnastik. Gymnastik. — Skrivning.	Geographie. — Fransk. —	Gymnastik. — Gymnastik. Gymnastik.	— Gymnastik. — —	— — Gymnastik. Gymnastik.

Eftermiddag.

2—3	IV. Lat. Stiil. III. Fransk. II. Historie. I. Regning.	Lat. Stiil. Lat. Stiil. Tydsk. Regning.	Lat. Version. Latin. Tydsk. Tydsk.	Lat. Stiil. Græsk. Religion. Latin.	Mythologie. Latin. Fransk. Tydsk.	Repetitioner. Lat. Stiil. Lat. Stiil. Tydsk.
3—4	IV. Historie. III. Skrivning. II. Fransk. I. Dansk.	Mathematisk. Historie. Geographie. Skrivning.	Historie. Græsk. Mathematisk. Tegning.	Fransk. Mathematisk. Lat. Stiil. Dansk.	Nye Testamente. Græsk. Mathematisk. Latin.	Mathematisk. Skrivning. Lat. Stiil. Regning.
4—5	IV. Dansk. III. Historie. II. Skrivning. I. Skrivning.	Tydsk. Mathematisk. Tegning. Historie.	Mathematisk. Tegning. Historie. —	Historie. Lat. Stiil. Dansk. Tegning.	Dansk. Latin. Skrivning. Skrivning.	Geographie. Mathematisk. Tegning. —

Foruden de sædvanlige skriftlige Udarbejdelser og Dvælses har i det sidste Halvaar den øverste Klasse een Gang hver Maaned i tre sammenhængende Timer, tagne af den almindelige Skoletid, paa Skolen selv, skriftligen besvaret en Opgave, der skifteviis er hentet fra de forskjellige Lærefag. Vi tilsigte hermed at fremme paa den ene Side Recapitulation og Samling af det Læste, paa den anden Side større Færdighed i den skriftlige Behandling.

Til den størst mulige Control af Læsetimernes planmæssige Anvendelse have vi vedtaget, at enhver Lærer ved Enden af enhver Maaned i en dertil indrettet Protocol antegner, hvor meget der i ethvert Fag er læst, samt hvormange skriftlige Arbejder der ere præsterede.

3.

Til de 31 Disciple, som efter 7 Disciples Dimission til Universitetet vare tilbage i Skolen, kom ved Skoleaarets Begyndelse 5, iblandt hvilke 1 Ikkestuderende, efter Halvaarsseramen 3 nye Disciple. I Aarets Løb udgik 4 Disciple, nemlig 2 Ikkestuderende, 2 Studerende, af hvilke den ene med Skolen tillige forlod Studeringerne, den anden optoges i Sors Academies Skole. Disciplenes Antal er saaledes for Diebliffet 35, der ere fordeelte paa denne Maade:

Fjerde Klasse.

1. Adolph Rosenstand, Søn af Justitsraad Rosenstand, Byfoged i Bordingborg.
2. Thomas Lund, Søn af afgangne Pastor Lund paa Fejs under Lollands Stift.
3. Jakob Peter Andreas Münster, Søn af Pastor Münster i Baarse.

4. Lars Christian Nyholm, Søn af afgangne Justitsraad Nyholm paa Lurebyholm.
5. Johannes Clausen, Søn af afgangne Forpagter Clausen paa Knuthenborg paa Lolland.
6. Hans Christian Witte, Søn af Postmester Witte i Nestved.
7. Harald Jens Timotheus Laurent, Søn af afgangne Krigsraad Laurent, Distriktskirurg i Nestved.
8. Søren Schougaard Beck, Søn af afgangne Pastor Beck paa Lolland.
9. Jens Christian Thorvald Abel, Søn af Sysselemand Abel paa Bestmannø ved Island.

Tredie Klasse.

1. Johannes Henrik Georg Tauber, Søn af Pastor Tauber til Giby.
2. Jens Christian Petersen, Søn af Adjunkt Petersen i Bordingborg.
3. Peter Falk Rønne, Søn af Forpagter Rønne paa Nygaard ved Bordingborg.
4. Meyer Meyer, Søn af Kjøbmand Isak Meyer i Bordingborg.
5. Jeppe Prætorius Bischoff, Søn af afgangne Organist Bischoff i Nestved.
6. Harald Rosenstand, Broder til Nummer 1 i fjerde Klasse.
7. Frantz Henrik Theodor Leth, Søn af Kammerraad Leth til Sallerupgaard.
8. Carl Christian Jacob Mildestein, Søn af forhenværende Gæstgiver Mildestein i Bordingborg.
9. Elias Joachim Arneberg, Søn af Skolelærer Arneberg i Karrisø.

10. Hans Nicolai Christian Lassen, Søn af Handelsinspecteur Lassen paa Grønland.

Anden Klasse.

1. Carl Marius Lund, Broder til Nr. 2 i 4de Klasse.
2. Hans Frederik Wilhelm Schmidt Theisen, Søn af Kjøbmand Theisen i Nyraad.
3. Jens Christian Baltazar Meitzner, Søn af Enkefrue Meizner i Bordingborg.
4. Adolf Thomas Nicolai Petersen, Broder til Nr. 2 i 3die Klasse.
5. Peter Frederik Baldemar Rønne, Broder til Nr. 3 i 3die Klasse.
6. Hans Ferdinand Payngk Veth, Broder til Nr. 7 i 3die Klasse.
7. Baldemar Sotost, Søn af Borgercaptain Sotost i Bordingborg.

Første Klasse.

1. Anders Christian Andersen, Søn af afgangne Gaardeier Andersen i Herstedvester.
2. Philip Peder Rosenstand, Broder til Nr. 1 i 4de Klasse.
3. Johan Christian Kirckheiner, Søn af Kjøbmand Kirckheiner paa Møen.
4. Christian Carl Grandjean Thye, Søn af Forvalter Thye i Bordingborg.
5. Philip Madsen, Søn af Gjæstgiver Madsen i Bordingborg.
6. Max Saurbrey, Søn af Ritmester, Ridder af Dannebrogen Saurbrey i Bordingborg.

7. Christian Theodor Rosenstand, Broder til Nr. 1 i 4de Klasse.
 8. Johan Jørgen Emil Schythe, Søn af Kammerraad, Amtsforvalter Schythe i Bordingborg.
 9. Nicolai Sjøtoft, Broder til Nr. 7 i anden Klasse.
-

Control med Disciplenes Flid og Sædelighed. For saa meget, som muligt, at kunne controlere alle Discipulenes Flid, og paa ethvert Punkt at virke til dennes Livlighed og Stadighed, har jeg truffet Aftale med mine Colleger om at jeg, saa ofte jeg kan, og finder det tjenligt, besøger Klasserne i deres Timer, og overværer deres Examination.

Fra Begyndelsen af dette Skoleaar indrettede Professor Suhr en Art af Klasse-Ordinariat saaledes, at enhver af Skolens fire Klasser fik een af Skolens Lærere til sin Ordinarius, „der foruden i Almindelighed nærmere at varetage de Enkeltes Lær“ f. Ex. ved at forhindre tilfældige Accumuleringer af Arbeidet, navnlig skal have Tilsyn med Disciplens, fornemlig den udenbyes Discipels Flid og Sædelighed udenfor Skolen. Jeg har søgt at give dette Ordinariat end mere Holdning og Betydning ved at forbinde det med Klasse- eller Hoved-Lærerens Function. Saaledes er da Ordinarius for 1ste Klasse Hr. Dorph, for 2den Klasse Hr. Lembæke, for 3die Klasse Hr. Berg; men for 4de Klasse, hvor jeg selv er Hovedlærer, har Hr. Petersen overtaget Ordinariatet.

4.

I Aarets Løb er i de forskjellige Fag læst eller repeteret Følgende.

Latin.

- I Kl. 1ste Parti: Blochs Elementarvog p. 75—95 (undt. Stykket b. p. 87); Formlæren efter den kortsattede Grammatik i Læsebogen.
2det Parti: Blochs El. p. 62. b 69 § 6; Grammatik p. 1—26.
3die Parti (siden Maimaaned): Blochs El. 1ste og 2den Declin: a Stykkerne; Grammatik: de 3 første Declin.
- II Kl. Phædus Fab. LL. I et II; Døring's Læsebog p. 64—86; Cornel. Nep. Miltiades. Themistocles, Pausanias, Aristides, Cimon; i Dorph's Grammatik: Formlæren; mundtlige og skriftlige Øvelser i Stil efter Borgens Stiløvelser.
- III Kl. Talen for Sext. Roscius c. 1—47; Virgil. Æneid. L. III; Sallust. Jugurtha c. 1—50. — Bøiesens romerske Antiquiteter er benyttet ved forekommende Anledning; desuden er specielt læst p. 5—17; 82—87; 93—124. — I Dorph's Grammatik de uregelrette Verber, Syntaxis og Prosodien indtil de enkelte Versarter. Øvelser i Stil, tildeels efter Jørgerslevs Materialier.
- IV Kl. Horat. Satir. L. I og L. II Sat. I et 2; Virgil. Æneid. L. I; Ciceronis disputatt. Tuscul. L. V.; Sallust. Catilina. Livii histor. L. I. (læst af Disciplene paa egen Haand og gennemexamineret paa Skolen). — I det sidste Halvaar er repeteret: Taciti

Germania et Agricola; Ciceronis disputatt Tusc.
L. I. Horatii epist. L. I et de Arte poëtica.
Boiesens romerske Antiquiteter til p. 93. — 3 Gram-
matik Syntaxis; Dveller i Stiil, tildeels efter Hen-
richsens Materialier, og i Oversættelse fra Latin
til Danst, tildeels efter Sammes Dpgaver.

Græsk.

- II Kl. Langes Materialier I—VI, d, 2. — Langes Gramma-
tik Formlæren indtil Conjugationen paa ui.
Den øverste Afdeling desuden: Odys. I, 1—63 og
XIII, 1—200.
- III Kl. Odys. X, 178 — XII, 365. — Læst paa egen
Haand Odys. L. I. og II. V, 1—100. Langes
Grammatik: Formlæren. Morig's Mythologi: om
Heroerne indtil s 230.
- IV Kl. Xenoph. Memorabb. Socrat. LL. I et II. Herodoti
musarr. L. IX. Hom. II. LL. I et II. (Begge de
sidstnævnte Forfattere ere læste af Disciplene paa egen
Haand og gjennemexaminerede paa Skolen;)
Langes Grammatik: Formlæren til p. 117; Syntaxis
til p. 237.
Mythologi efter Brohms Afrids. Repeteret i det sidste
Halvaar: Hom. II. XI, XII, XIII; Odys. I, II, III,
XII; Theophrasti characteres.
Af enkelte Disciple er i det sidste Halvaar læst paa
egen Haand: Fragmenta poësis Græcorum melicæ,
efter Burchards Anthologia Græca. Berlin 1839.

Hebraisk.

- III Kl. 1ste Parti: Lindbergs Grammatik: Elementarlæren,
Artifel og Pronomina, regelrette Verber, Declinatio-
nerne, Genesis c. 1—2.

2det Parti: det Samme i Grammatik, paa de sidste Declinationer nær; Genesis c. 1.

IV Kl. 1ste Parti: Gen. c. 12—42; Lindbergs Grammatik til Syntaxis.

2det Parti: Gen. c. 4—17. Formlæren.

Dan sk.

I Kl. Dplæsning: udenad lærte Vers hver anden Uge; Stiil hver Uge, deels Dictat, deels efter Borgens Veiledning.

II Kl. Flors Læsebog, brugt til Dplæsning og Analyse; Bengiens Grammatik, Formlæren, undt. Orddannelseslæren; udenad lærte Vers hver anden Uge, Stiil hver Uge, deels Dictat, deels efter Borgens Veiledning.

III Kl. Flors Læsebog, som i II Kl.; Bengiens Grammatik, Formlæren; Stiil i 1ste Halvaar hver anden, i 2det Halvaar hver Uge, efter Borgens Veiledning.

IV Kl. Læst udvalgte Stykker af danske Forfattere; Stiil i 1ste Halvaar een Gang, i 2det Halvaar to Gange om Maanedes.

Tydsk.

I Kl. Riises Læsebog for Begyndelsesclasserne p. 58—102; Hjorths lille Grammatik p. 3—25; Gloser sammesteds 1ste til 13de Stykke.

II Kl. Hjorths Læsebog p. 91—108; 115—133; 526—532; Hjorths lille Grammatik; Wichmanns Erindringsbog p. 15—24.

III Kl. Prosa: Hjorths Læsebog p. 203—243; Poesie: Sammes Læseb. p. 578—600; Hjorths lille Grammatik;

Sammes større Grammatik p. 18—41; Wichmanns Erindringsbog p. 85—86; 33—35.

- IV Kl.** Prosa: Hjorths Læsebog p. 410—439; 342—372; Poesie: Sammest. 622—644; Goethes Hermann und Dorothea; Schillers die Jungfrau von Orleans; — Hjorths lille Grammatik; af den større p. 131—152.
- Tredie og fjerde Klasse skriftlige Dvælses een Gang om Maa-
neden.

Franst.

- II Kl.** Borrings Læsebog for Mellemklasser p. 1—23; 53—63. Deichmanns Grammatik, Etymologien; 491 Glosfer.
- III Kl.** Borrings profaiske Læsebog p. 54—80; 88—110; 36—46; Deichmanns Grammatik, Etymologien repe-
teret; af Syntaxis fra Casus til Tider og Maader; 530 Glosfer. Skriftlige Dvælses een Gang ugentlig.
- IV Kl.** Prosa: Bierings Læsebog p. 137—178; 10—48; Poesie: Sammes Læsebog. p. 228—237; Borrings poetiske Læsebog p. 11—19; 139—192. Deichmanns Grammatik. Skriftlige Dvælses een Gang om Maa-
neden.

Religion.

- I Kl.** Balles Lærebog Cap. 6 og 7; Herslebs større Bibel-
historie p. 160—268; Luthers lille Katechismus: de
3 Troesartikler; en Deel Psalmer.
- II Kl.** Balles Lærebog p. 103 ad sin; samt de 5 første Ca-
pitler; Bibelhistorie p. 214—286; en Deel Psalmer.
- III Kl.** Krog Meyers Lærebog § 83 til § 116; Bibelhistorie
p. 245 ad sin; Palæstinas Geographi.

- IV** Kl. Krog Meyers Lærebog p. 119—250; Bibelhistorie p. 120—268; Evangelisten Lucas Cap. 22 ad fin; Jacobs Brev, Brevet til Ephes. 1ste Cap. I første Halvaar 1, i sidste 2 maanedlige Udarbejdelsler.

Historie.

- I** Kl. Rosfods fragmentariske Historie: fra Amerikas Opdagelse til Ludvig den 14de; den gamle Historie indtil Sullas Død.
- II** Kl. Rosfods Udtog; Sparta, Athen, Macedonien, Rom indtil Antoninus Pius.
- III** Kl. Rosfods Udtog: den gamle Historie.
- IV** Kl. Rosfods større Historie: Engelland og Frankerige indtil det 16de Aarhundrede; Sverige fra 1720 indtil den nyeste Tid; den gamle Historie indtil Augustus.

Geographi.

- I** Kl. Millings lille Geographi: Europa, Asien, Africa.
- II** Kl. Zingerslevs større Lærebog: Europas physiske Geographi (saavel den almindelige som de enkelte Landes); fra Sverige til Tydskland (Schwarzburg) tillige den statistiske.
- III** Kl. Europas physiske Geographi (som i 2den Kl.); fra Sverige til Danmark tillige den statistiske; Indledning til Africa.
- IV** Kl. Europa.

Mathematik.

- I** Kl. Regning efter Ursins Regnebog: 1ste Parti p. 1—63. 2det Parti p. 1—30. 3die Parti p. 1—22; Hovedvedregning: de 12 første Tabeller i Jacobis Hovedregningslister.

- II** Kl. Bergs Geometri til 2det Cap.; Sammes Arithmetik til Tals og Plynomers Delelighed; Ursins Regnebog: 1ste Parti p. 25—68, 2det Parti p. 25—37. Hovedregning som I Kl.
- III** Kl. Bergs Geometri til § 98; Sammes Arithmetik til Ligninger af 1ste Grad med 3 ubekjendte Størrelser, dog med Undtagelse af Kjædebrøk. Alt indøvet ved praktiske Opgaver hver anden Uge.
- IV** Kl. Bergs Geometri; Planimetrien. Sammes Arithmetik: det hele Pensum, der fordres til Examen artium, undtagen Læren om Kubikrod.

5.

Skolens Bibliothek er i det forløbne Aar, foruden Fortsættelsen af de tidligere skjænkede eller tilkjøbte Bøger og Tidsskrifter, deels ved Gave af den kongelige Direction, deels ved Kjøb bleven forøget med følgende Bøger. De skjænkede Bøger ere betegnede med (*).

Handbuch d. Wissenwürdigsten aus der Natur u. Geschichte.

Der Erde v. C. G. Blanc. 3 Aufl. 3 Th. Halle 1840—41.

Dansk Dialect-Lexicon ved Chr. Molbeck. Kbhvn. 1841.

Persius's Satirer, overs. af D. Worm. Kbhvn. 1840.

Scriptorum latinorum sec. XIX dilectus. curav. Friedemann, Lips. 1840.

Petri Lotichii Secundi poem. omnia curav. Friedemann. Pars I, Lips. 1840.

Almindelig Grammatik. Et videnskabeligt Omrids af Dr. Fr. Lange. 1ste Hefte. Kbhvn. 1840.

Det danske Auxiliair-Corps i engelsk Tjeneste af Jahn. Kbhvn. 1840.

- Griechische Grammatik vorzügl. d. homerischen Dialekts, von Thürsch. 3 Aufl. Leipzig 1826.
- Geschichte d. ostgotischen Reiches in Italien von Manso. Breslau 1824.
- Bermischte Abhandlungen u. Aufsätze v. Manso. Breslau 1824.
- Demosthenes Staatsreden, übers. v. Jacobs. Leipz. 1805.
- Det offentlige Skolevæsens Forsatning i adskillige tydske Stater af M. Bugge. Christiania 1839.
- Parainesen für studierende Jünglinge, gesam. von Friedemann. Braunschweig 1827. 3 Theile.
- *Det lærde Skolevæsens Tilstand i nogle tydske Stater og i Frankrig, af Ingerslev. Kbhvn. 1841.
- *Homeri tradit par Mad. Dacier. t. I—IV, Paris 1805.
- *Horatius ex recens. Baxtri. Norimb. 1809. 12.
- *id. Paris 1806. 12.
- *De viris illustribus urbis Romæ. Paris 1815.
- *Virgilii opp. Paris 1819. 12.
- *Ejusdem. Argentor 1812. tom. I—II.
- *Terentii comoediæ. Lugdun. Batav, 1671.
- *Huscke analecta critica in anthologiam græcam. Jena 1800.
- *Zahn de danske Auxiliärtrupper. 1ste Hefte. Kbhvn. 1841.
- *Budget for Aaret 1841. Kbhvn. 1841.
- Virgilii opp, ed. Fortiger. t. I—III. Lips. 1839—40.
- Hermann Lehrbuch d. griech. Staatsalterthümer. Heidelberg. 1841.
- Lucretius Carus ed. Kreach. Lips. 1804.

Hertil kommer endnu de i Aarets Løb udgivne Disputationer og Programmer.

Efter underdanigst Andragende fra Skolens Forstanderskab har den kongelige Direction under 20de Juli d. A. med Hensyn paa Bibliothekets Mangelfuldhed i alle Fag tilstaaet samme

som extraordinairt Tilskud en Sum af 300 Rbdl., samt for-
 hoiet det aarlige ordinaire Tilskud fra 40 Rbdl. til 80 Rbdl.
 Af disse Summer har hidtil kun en ringe Deel været anvendt
 til Indkjøb af de ovennævnte Bøger. For Anvendelsen af det
 Dvrigte vil det næste Aars Program indeholde Regnskabet.

Discipelbibliotheket, som har haft Restancer at betale, er,
 foruden Fortsættelser af tidligere anskaffede Værker, bleven for-
 øget med:

Baggesens Labyrinth, 1—3 Bind.

J. L. Heibergs samlede poetiske Skrifter. 8 Bind.

6.

De fire Stipendier, hvert paa 20 Rbdl., have været til-
 lagte de samme Disciple som ifjor, nemlig, 1) Thomas Lund,
 2) Johannes Clausen, 3) Harald Laurent, 4) Jens Christian
 Peterfen. Den sidste har faaet 10 Rbd. ubbetalt, og 10 Rbd.
 ere oplagte, hvilke tilligemed det hele for de 3 andre oplagte
 Stipendium, ere indsatte i Møens Sparekasse. Fri Skolegang
 har været tildeelt: 1) A. Rosenstand, 2) Münster, 3) S. S.
 Bøch, 4) Abel, 5) H. Rosenstand, 6) Mildenstein, 7) Lassen,
 8) Theisen, 9) S. B. E. Bøch, 10) E. M. Lund, 11) Meig-
 ner, 12) A. T. N. Petersen, 13) Andersen.

Schous Legat (Renter af 1100 Rbdl.) har været tillagt
 Harald Laurent.

Lil Universitetet dimitteres fra Skolen een Discipel:

Jacob Peter Andreas Mynster.

Den mundtlige Examen over denne Candidat foretages den 25de September; den skriftlige derimod, samtidig med de øvrige Disciples skriftlige Examen, den 23de og 24de September. I de nærmest følgende Dage foretages den mundtlige Prøve af Skolens Disciple i følgende Orden:

Formiddag.

Eftermiddag.

Den 27de September.

4 Kl. Latin.	4 Kl. Mathematik.
3 — Religion.	3 — Græsk.
2 — Danst.	2 — Historie og Geographie.

Den 28de September.

4 Kl. Franst.	3 Kl. Tydsk.
3 — Latin.	2 — Mathematik.
1 — Historie og Geographie.	1 — Danst.

Den 29de September.

4 Kl. Tydsk.	4 Kl. Historie og Geographie.
3 — Historie og Geographie.	2 — Tydsk.
1 — Tydsk.	1 — Religion.

Den 30te September.

4 Kl. Græsk.	4 Kl. Religion.
3 — Franst.	2 — Latin.
1 — Regning.	1 — Latin.

Den 1ste October.

4 Kl. Hebraist.	3 Kl. Hebraist.
3 — Mathematik.	2 — Religion.
2 — Græsk.	2 — Franst.

Examinationen begynder om Formiddagen Kl. 9, om Eftermiddagen Kl. 3. — Over de til Optagelse i Skolen indmeldte Disciple foretages Prøve den 9de October Formiddagen Kl. 10. Den 11te October Kl. 11 Formiddag meddeles Censuren og foretages Translocationen. Den næste Dag tager Underviisningen igjen sin Begyndelse.

Disciplenes Forældre og Bærger, tilligemed Skolens andre Belyndere indbydes herved ærbødigst til at bære den offentlige Examen samt den senere Censur og Translocation med deres Nærværelse.

Fr. Lange.
